

ऊर्मिः कल्लोलोऽसि । राष्ट्रदाः राष्ट्रं जनपदं ददातीति राष्ट्रदाः स्वभावत एव देशप्रदो भवसि अतो राष्ट्रं मे मक्षं देहि स्वाहा हविर्दत्तमस्तु । एवं कृत्वाथ गृह्णाति वृक्ष ऊर्मिरसि राष्ट्रदा अतोऽमुष्मै यजमानाय राष्ट्रं जनपदं देहि अमुष्मै इति चतुर्थ्यन्तं यजमाननाम ग्राह्यम् । एवमुपरितना अपि मन्त्रा व्याख्येयाः ॥ अपरोर्मि गृह्णाति वृषसेनोऽसि वृषा सेचनसमर्था सेना जलराशिद्वया (२.) यस्य स वृषसेनः व्याख्यातमन्यत् ॥ २ ॥

a. अर्थेति स्थ राष्ट्रदा राष्ट्रं मे दत्त स्वाहा । b. अर्थेति स्थ राष्ट्रदा राष्ट्रमुष्मै दत्त । c. d. ओजस्वती स्थ रा° दत्त । e. f. आपः परिवाहिणी स्थ रा° - दत्त । g. h. अपां पतिरसि रा° - देहि । i. k. अपां गर्भोऽसि रा° - देहि ॥ ३ ॥

का° [१५.४.२४.] स्यन्दमाना इति । नद्यादिप्रवाहस्था अपो गृह्णाति ॥ अर्थेति अर्थं प्रयोजनमुद्दिश्य नद्यादिः सकाशाद्यज्ञदेशं यन्ति गृह्णीत्यर्थेतिः इणः क्विपि तुगागमः तथाविधा यूयं राष्ट्रदा देशदात्र्यः स्थ भवथ मे राष्ट्रं दत्त यहत दत्तेति बहुवचनम् अन्यद्व्याख्यातम् ॥ का° [१५.४.२५.] प्रतिलोमाः । वहन्तीनां याः (३.) प्रतिगृह्णीतासु होमादानि ॥ हे आपो यूयमोजस्वतीः ओजसा बलेन युक्ता भवथ ॥ का° [१५.४.२६.] अपयतीरिति । वहन्तीनामपां मध्याद्या मार्गात्तरेण गत्वा पुनस्तत्र मिलन्ति ता अपयत्यस्तासु होमादानि ॥ हे आपो यूयं परिवाहिणीः स्थ परि सर्वतो वहन्तीति परिवाहिण्यः सर्वतो वहनशीला भवथ उक्तमन्यत् ॥ का° [१५.४.२७.] नदीपतिमिति । समुद्रस्यापां होमादानि ॥ अपां जलानां पतिः स्वामी पालकोऽसि ॥ का° [१५.४.२८.] निवेष्टा इति । निवेष्टा आवर्तस्तद्गत्वा निवेष्टाः नद्यादौ यत्राम्भोभ्रमस्तत्र होमादानि ॥ हे जलभ्रम त्वमपां गर्भो मध्यवर्ती भवसि ॥ ३ ॥

a. b. सूर्यवचस स्थ रा° । c. d. सूर्यवर्चस स्थ रा° । e. f. मान्दा स्थ रा° । g. h. व्रजक्षित स्थ रा° । i. k. वाशा स्थ रा° । l. m. श-